

Orientacions als centres per a organitzar els mòduls de l'Àrea FOL

**mòdul professional
formació i orientació laboral**

1.- QÜESTIONS PRÈVIES

A. La UF2 - Prevenció de riscos laborals, capacita l'alumnat per detectar i identificar els riscos laborals associats al sector professional i aplicar les mesures preventives i les proteccions personals que preserven la seva seguretat i salut.

B. Cal, doncs, que aquesta UF sigui impartida abans que l'alumnat utilitzi les eines i màquines que corresponen al seu perfil professional, tant en l'activitat docent al centre com a l'hora de realitzar les pràctiques en empreses. Aquest fet és especialment important en les famílies professionals en les que els processos tecnològics i els equips de treball que es fan servir porten associats riscos genèrics importants per a la salut i la seguretat (per exemple les industrials). En aquests casos és aconsellable impartir la UF 2 en primer curs

C. A primer curs, especialment als cicles de GM, el desconeixement de la professió i del sector professional i empresarial per part de l'alumnat i la manca de maduresa personal, dificulten inicialment l'assoliment dels RA de la UF 1 - Incorporació al treball, del mòdul de FOL, especialment, els relacionats amb els itineraris professionalitzadors i amb les estratègies de treball en equip, negociació i resolució de conflictes. A segon. curs, aquesta dificultat queda atenuada, especialment pel millor coneixement de la seva professió i el major nivell de maduresa.

D. D'altre banda l'aprenentatge de la UF 1, especialment en allò relacionat amb les oportunitats d'ocupació, els drets i deures laborals i la contractació, adquireix autèntica significativitat per a l'alumnat, tant de GM com de GS, a 2n. curs, quan està més pròxim a la seva sortida laboral. Aquestes consideracions fan que sigui aconsellable ubicar la UF 1 a segon curs.

E. Als cicles de GS, la maduresa personal de l'alumnat, pròpia d'una etapa més avançada, facilita l'assoliment d'aquests RA, tenint en compte, a més a més, que molts alumnes d'aquest nivell provenen de cicles de GM i tenen certa experiència inicial de treball, la qual cosa els confereix un coneixement bàsic professional i del món de l'empresa. En aquests cicles, tot i que, d'acord amb el punt anterior, es manté la recomanació d'impartir la UF 1 a segon curs, en alguns casos es podria pensar en impartir-la a primer curs.

F. Quan s'imparteixin les dues UF en el mateix curs, es poden programar de manera intensiva (a raó de 3 h./setmana, ocupant la UF1 dos trimestres i la UF2 un trimestre) o de manera extensiva al llarg del curs (2 h. setmanals per a la UF1 i 1 h. setmanal per a la UF2).

2.- DISTRIBUCIÓ ORIENTATIVA DEL MÒDUL

En base a les consideracions del punt anterior es proposen les següents distribucions de les unitats formatives entre 1r. i 2n. curs:

UF1 - Incorporació al treball
 UF2 - Prevenció de riscos laborals

	Famílies professionals amb riscos laborals importants (p.e. les industrials)	Famílies professionals amb riscos laborals menys importants (p.e. les de servei)																				
CICLES DE GRAU MITJÀ	<table border="1"> <tr> <td>1r.</td> <td>2n.</td> </tr> <tr> <td>UF2</td> <td>UF1</td> </tr> </table>	1r.	2n.	UF2	UF1	<table border="1"> <tr> <td>1r</td> <td>2n</td> </tr> <tr> <td></td> <td>UF1+UF2</td> </tr> </table>	1r	2n		UF1+UF2												
1r.	2n.																					
UF2	UF1																					
1r	2n																					
	UF1+UF2																					
CICLES DE GRAU SUPERIOR	<p>OPCIÓ A:</p> <table border="1"> <tr> <td>1r.</td> <td>2n.</td> </tr> <tr> <td>UF2</td> <td>UF1</td> </tr> </table> <p>OP</p> <table border="1"> <tr> <td>UF1+UF2</td> <td>2n.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>La coherència i l'experiència didàctiques aconsellen aplicar preferentment l'opció A.</p>	1r.	2n.	UF2	UF1	UF1+UF2	2n.			<p>OPCIÓ A:</p> <table border="1"> <tr> <td>1r.</td> <td>2n.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>UF1+UF2</td> </tr> </table> <p>OPC</p> <table border="1"> <tr> <td>1r.</td> <td>2n.</td> </tr> <tr> <td>UF2</td> <td>UF1</td> </tr> </table> <p>OPCIÓ</p> <table border="1"> <tr> <td>1r.</td> <td>2n.</td> </tr> <tr> <td>UF1+UF2</td> <td></td> </tr> </table>	1r.	2n.		UF1+UF2	1r.	2n.	UF2	UF1	1r.	2n.	UF1+UF2	
1r.	2n.																					
UF2	UF1																					
UF1+UF2	2n.																					
1r.	2n.																					
	UF1+UF2																					
1r.	2n.																					
UF2	UF1																					
1r.	2n.																					
UF1+UF2																						

3.- METODOLOGIA

3.1. Contextualització

D'acord amb els RD que estableixen els títols nous LOE, els currículums dels mòduls de FOL estan contextualitzat per a cada títol. Aquesta contextualització s'ha fet en tres àmbits:

En el títol - S'han evitat coincidències entre el mòdul FOL i la resta de mòduls del títol. (ex.: el Treball en equip en el cicle de GS d'Educació infantil)

En el sector i l'activitat - S'han adequat i especificat els RA, els CA i els Continguts dels mòduls FOL, d'acord amb les activitats i els processos corresponents al títol. (ex. Riscos genèrics del sector)

En el nivell (GM i GS) - S'han adequat els RA, els CA i els Continguts dels mòduls FOL de grau mitjà i grau superior a la formació de base i la maduresa personal de l'alumnat tipus en cada cas i als nivells competencials que corresponen a cada nivell. (ex. Elaboració d'un pla d'emergència (GS). Aplicació d'un pla d'emergència (GM).

La contextualització implica que els RA, els CA o els Continguts del currículum del mòdul FOL poden variar segons el títol.

Per tal de facilitar la impartició del mòdul FOL contextualitzat s'estan elaborant Fitxes de característiques de diferents sectors i títols. Es poden trobar al lloc web de Formació i Orientació Laboral: www.xtec.cat/fp - Cicles Formatius - Famílies Professionals. En aquest lloc es poden trobar també els mòduls professionals de FOL dels títols que s'implanten el curs 2009-2010.

3.2. Prevenció de riscos laborals

La UF2 - Prevenció de riscos laborals - es desenvolupa en tres àmbits: el sistema de gestió de la prevenció, la prevenció dels riscos generals i la prevenció dels riscos genèrics del sector professional del títol. La prevenció dels riscos específics de les diferents activitats professionals del títol ha d'estar incorporada als mòduls professionals on es desenvolupen aquestes activitats específiques.

3.3. Nous continguts

El currículum del mòdul FOL nou incorpora coneixements que o pels continguts o per la ubicació són novedosos en relació amb els currículums dels mòduls actuals de l'Àrea FOL. Alguns exemples:

- El sistema de qualificacions professionals i l'aplicació en els itineraris professionalitzadors.
- La mobilitat dels treballadors, especialment entre països de la UE.
- Els jaciments d'ocupació.
- La incorporació de l'estudi del conveni col·lectiu en el RA d'Equips de treball, on també es desenvolupen les tècniques de negociació i de resolució de conflictes.
- Les mesures de foment del treball i de conciliació familiar.
- Les noves formes d'organització del treball.
- Els sistemes d'assessorament i informació als treballadors.
- La valoració de la cultura preventiva.
- L'avaluació de riscos.
- La gestió de la prevenció i el pla de prevenció.
- La determinació de mesures de prevenció.

4.- **NORMATIVA I CONVALIDACIONS**

En els currículums de cada títol consten les convalidacions amb els crèdits dels títols actuals (LOGSE). S'han de consultar la Fitxa Resum i la Gestió acadèmica en cada cas (www.xtec.cat/fp/estudis/fp/nova_fp/). En el mateix lloc es pot consultar també els reials decrets que estableixen els títols i els mòduls professionals, inclòs el de FOL corresponent al títol.

En general, la UF1 del mòdul de FOL es convalida per el crèdit de FOL del títol LOGSE del mateix nivell. La UF2 es podrà convalidar per la possessió del certificat de nivell bàsic en prevenció de riscos, expedit d'acord amb el disposat al Reial Decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció.

Segons els reials decrets que estableixen els títols LOE, el mòdul professional de formació i orientació laboral podrà ser objecte de convalidació sempre que s'hagi obtingut l'acreditació de totes les unitats de competència d'un títol, s'hagi superat el mòdul de Projecte, s'acrediti, almenys, un any d'experiència laboral i es posseeixi el certificat de Tècnic en Prevenció de Riscos Laborals, Nivell Bàsic, expedit d'acord amb el disposat al Reial Decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció. Aquesta norma està pendent de regulació.

Segons els reials decrets que estableixen els títols LOE, la formació establerta en el mòdul professional de Formació i orientació laboral capacita per dur a terme responsabilitats professionals equivalents a les que necessiten les activitats de nivell bàsic en prevenció de riscos laborals, establertes al Reial Decret 39/1997, de 17 de gener, pel que s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció. Està pendent de regular-se la forma de certificar aquest nivell bàsic.

5.- NECESSITATS D'ADAPTACIÓ DE LES INSTAL·LACIONS

Cada vegada més, la globalització del mercat de treball i l'increment de la informació necessària per arribar al coneixement i prendre decisions, fan que les activitats de classe s'hagin de desenvolupar amb mitjans informàtics connectats a Internet. Entre les possibles activitats, que requereixen d'aquests mitjans, destaquen les següents:

- La recerca d'ocupació, especialment a la UE.
- La consulta de normativa laboral actualitzada, especialment els convenis col·lectius.
- La recerca d'informació tècnica sobre la prevenció de riscos en diferents sectors i activitats.
- La consulta de normativa sobre seguretat i prevenció.
- L'aplicació de metodologies per avaluar riscos.
- L'elaboració de currículums, de plans d'emergència i evacuació i de plans de prevenció.
- L'anàlisi de les qualificacions professionals contingudes en el catàleg de les qualificacions.
- La cerca d'informació sobre estudis i formació relacionats amb el perfil professional.

Cal, doncs, que les aules assignades per impartir el mòdul de FOL estiguin equipades amb el maquinari i el programari adequat per desenvolupar les activitats.

Pedagògicament, a l'hora de desenvolupar aquestes activitats, es fa impossible treballar en el mateix aula amb un nombre d'alumnes superior a 20. En aquest cas,

s'hauria de poder desdoblant el grup classe, assignant hores de desdoblament al mòdul, cosa que actualment no està reconeguda.

6.- NECESSITATS DE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

La formació continguda en el mòdul FOL evoluciona cap a una intensificació de la cultura preventiva, el foment de les capacitats bàsiques exigibles en el món empresarial, especialment el treball en equip i el coneixement del marc normatiu i procedimental en relació amb els nous sistemes d'organització del treball, el sistema de qualificacions professionals i les noves oportunitats d'ocupació.

El professorat que imparteixi el mòdul, haurà de tenir en compte aquestes perspectives a l'hora d'orientar la seva futura formació. El punt 3.3. dóna referències sobre nous continguts que poden necessitar d'una formació actualitzada.

Mereix especial atenció tot allò referent a la cultura preventiva i la gestió de la prevenció de riscos a l'empresa. Ens trobem amb uns RA i Continguts prou amplis (ocupen tota una UF de 33 h.) en relació amb els quals el professorat de l'especialitat de FOL té, en molts casos, una formació bàsica insuficient per cobrir els requeriments dels nous aprenentatges de la unitat formativa. El dret de l'alumnat a rebre el certificat de nivell bàsic en prevenció de riscos en superar el mòdul FOL afegeix un punt de responsabilitat per part del professorat a l'hora d'impartir la unitat formativa

7.- INCORPORACIÓ DE LA LLENGUA ANGLESA AL CICLE FORMATIU

Les necessitats d'un mercat de treball integrat a la Unió Europea fan que la llengua anglesa esdevingui fonamental en la inserció laboral de l'alumnat dels cicles formatius. D'altra banda cal donar resposta al compromís amb els objectius educatius sobre l'anglès plantejats per als propers anys per la pròpia Unió Europea. Amb la finalitat d'incorporar i normalitzar l'ús de la llengua anglesa en situacions professionals habituals i en la presa de decisions en l'àmbit laboral, en aquest cicle formatiu XXXXXXXXXX s'hauran de dissenyar activitats d'ensenyament-aprenentatge que incorporin la utilització de la llengua anglesa, en almenys un dels mòduls del cicle (o en almenys un dels mòduls següents), d'acord amb el resultat(s) d'aprenentatge i criteris d'avaluació següents:

(Es pot escollir només 1 o els 2, segons la decisió del grup d'elaboració del currículum per a cada cicle)

Resultat d'aprenentatge

1. Interpreta informació professional en llengua anglesa -manuais tècnics, instruccions, catàlegs de productes i/o serveis, articles tècnics, informes, normativa, entre d'altres, aplicant-ho en les activitats professionals més habituals.
  - 1.1 Aplica en situacions professionals la informació continguda en textos tècnics o normativa relacionats amb l'àmbit professional.
  - 1.2 Identifica i selecciona amb agilitat els continguts rellevants de novetats, articles, notícies, informes i normativa, sobre diversos termes professionals.
  - 1.3 Analitza detalladament les informacions específiques seleccionades.
  - 1.4 Actua en conseqüència per donar resposta als missatges tècnics rebuts a través de suports convencionals -correu postal, fax- o telemàtics -correu electrònic, web-.

- 1.5 Selecciona i extreu informació rellevant en llengua anglesa segons prescripcions establertes, per elaborar en llengua pròpia comparatives, informes breus o extractes.
  - 1.6 Complimenta en llengua anglesa documentació i/o formularis del camp professional habituals.
  - 1.7 Utilitza suports de traducció tècnics i les eines de traducció assistida o automatitzada de textos.
2. Es comunica en llengua anglesa, per escrit i/o oralment, amb clients o usuaris utilitzant situacions professionals habituals.
- 2.1 Elabora documentació i textos relacionats amb les funcions més habituals de la professió.
  - 2.2 Utilitza amb agilitat la documentació i textos escrits en llengua anglesa habituals en situacions professionals diverses.
  - 2.3 Manté converses en llengua anglesa en situacions professionals habituals.
  - 2.4 Utilitza normes de protocol en l'atenció al client o usuari.
  - 2.5 Aplica amb fluïdesa la terminologia de la professió en llengua anglesa.
  - 2.6 Empra les estratègies comunicatives adequades a cada situació professional.
  - 2.7 Resol amb autonomia els problemes de comprensió i d'expressió en les comunicacions professionals.
  - 2.8 Utilitza suports de traducció tècnics i les eines de traducció assistida o automatitzada de textos.